

1. U V O D

Na formiranje i razvoj organizacije najviše je uticao američki inženjer Tejlor (Taylor) koji je organizaciju uglavnom tretirao kao tehnički (a ne socijalni) sistem, promatrao je i tretirao i čovjeka u njoj. Takvo stanovište o njoj su prihvatili i neki drugi autori, a što između ostalog potvrđuju i njihove definicije organizacije. Organizovati znači voditi, usmjeravati, njegovati, te poduzeti za izhod date organizacije. Organizacija ima gotovo sve osobine organizma i tako je treba promatrati i postavljati, kao i organizam ima svoju svrhu, cilj i zadatak, koji se kao i zadatak organizma, raščlanjuje na uže, pojedinačne zadatke, na funkcije i podfunkcije itd. ¹

Ono što svako karakteriše svaku organizaciju , jesu cilj i materijalna sredstva, odnosno međusobno udruživanje i djelovanje. Organizacija počinje sa pojavom čovjeka – čovjek se njom počeo baviti sa početkom obavljanja korisnog proizvodnog rada , preoblikovanja predmeta rada u raznovrsne proizvode u cilju podmirivanja životnih potreba. Bez obzira o kojoj vrsti zajednice govorili ona uvijek podrazumjeva postojanje društva. Takodjer, omogućava da što brže dodjemo do željenih rezultata, a sa što manjim troškovima kako bi se isti postigli te realizaciju najsloženijih zadataka. Pokazatelj blagostanja i napretka u jednoj organizaciji , odnosno u jednom privrednom sistemu jeste nivo usluga koje taj sistem pruža. Proces je bilo koja radna aktivnost, tj. aktivnost sa svrhom odnosno krajnjim ciljem kojeg želimo dostići. Više procesa čine faze, a faze su koraci životnog ciklusa organizacije. I projekti su procesi, a više procesa predpostavlja skup tj. cjelinu procesa koja je ništa do jedan sistem. Projekt kao sistem, zahtjeva uspostavljanje organizacijske strukture prilagođeno tipu projekta prema svim kriterijumima klasifikacije.

Odluke koje se odnose na projekat predstavljaju rezultat jasne i nedvosmislene metodologije. Projekat je planska odluka koja ima preduzetnički, marketing, investicioni, finansijski i izvršni

¹ B.Stavrić, “Organizacija poslovnih sistema” VŠ za ekonomiju i informatiku” Prijedor, str.6.

aspekt .

Projekat, kao pojam, podrazumjeva realizaciju nekog novog poduhvata u uslovima rizika i neizvjesnosti, konkurencije za potrebnim resursima, u određenom vremenskom periodu, sa definisanom cijenom koštanja i zahtjevanim kvalitetom.

Upravljanje projektima je univerzalan koncept uvođenja korisne promjene, koja ima niz organizacionih, finansijskih i kulturnih posljedica. Rezultat opisanih promjena je proširenje discipline vođenja projekta na širi koncept upravljanje pomoću projekata (UPP) . Cilj je primarni zadatak implementacija strategije. UPP se može primjeniti na pojedinačne projekte (male, velike, interne i eksterne) i različite grane (pored građevinarstva, konsaltinga, avio industrije i informatike i na tradicionalne grane) kao što su bankarstvo, trgovina i sl.) .²

Od strane organizacije već duži period može se reći više od pola vijeka upravljanje projektima u svijetu je smatrano kao proces čija je primjena korisna za poslovanje , a ne kao proces koji je neophodan za njihov opstanak. Oni uglavnom predstavljaju već nastalim linijama autoriteta prijetnju, pa su mnoge organizacije uvele korištenje samo određenih metoda i tehnika koje su u vezi sa istom.

Radi efikasne primjene koncepta upravljanja projektom potrebno je definisati organizacionu strukturu, odnosno definisati organizaciju, koja će na najbolji način, uspješno dovesti projekat do realizacije. U tom dijelu nabitnije je da se izabere odgovarajući tip organizacije, primjeren vrsti projekta koji treba realizovati. Prema tome prvi koraci u realizaciji projekta su izbor pogodne organizacione strukture i rukovodioca za upravljanje predviđenog projekta.

Projektna organizacija u preduzeću je već duže vrijeme prisutna o čemu govori i njena raširenost.

² P. Vasilić “ *Upravljanje projektima*” Visoka škola za ekonomiju i informatiku” Prijedor, str.7.